

Istorijos, kurios keičia: mokymasis apie mitus, kūrybą ir bendrystę Ispanijos Pirėnuose Sanillés, 2025 m. rugsėjo 11–20 d.

2025 m. rugsėį Sanillés kaimelyje, Katalonijos Pirėnuose (Ispanija), įvyko devynių dienų tarptautinis mokymų kursas *Ancient Future*. Renginyje subūrė jaunimo darbuotojus, mokytojus ir edukatorius iš devynių Europos šalių – Italijos, Ispanijos, Graikijos, Slovėnijos, Kroatijos, Čekijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Lietuvos. Mokymų programa buvo orientuota į neformalųjį ugdymą, kūrybines praktikas bei refleksyvų požiūrį į žmogaus ir bendruomenės raidą per istoriją, mitų ir kūno praktikų tyrinėjimą. Mokymus organizavo „Proyecto Nagual“ (Ispanija) kartu su partnerinėmis organizacijomis. Dalyviai buvo kviečiami tyrinėti, kurti ir reflektuoti – ne tik kaip ugdytojai, bet ir kaip žmonės, turintys asmeninių istorijų ir bendruomeninių patirčių.

Mokymai buvo grįsti patyriminio mokymosi principais, kuriuos apibrėžia Kolbo (1984) modelis: žinojimas įgyjamas per nuolatinę patirties, refleksijos, konceptualizavimo ir eksperimentavimo ciklą. Dalyviai dalyvavo kūrybinio rašymo dirbtuvėse, sąmoningo judesio praktikose, šokio terapijoje, meditacijoje, ritualinėse gamtos praktikose bei mitų analizėje. Patyriminis ugdymas tampa dar efektyvesnis, kai jį lydi meninė raiška. Ji stiprina emocinį ryšį su ugdymo turiniu, o tai ypač svarbu dirbant su socialiai pažeidžiamais ar mažiau motyvuotais mokiniais (Malchiodi, 2005; Barrett, 2011).

Mokymus pravedė profesionali lektorių komanda:

- Raúl R. Sola – sociologijos daktaras, kūrybinės terapijos specialistas, jungiantis pedagogiką su psichoterapija.
- Myrto Zarokosta – šokio judesio terapeutė, taikanti somatiką, bendruomeninį šokį bei ritualines praktikas.
- Carles Perelló – kultūros vadybininkas, akcentuojantis tvarią kūrybinę veiklą ir bendruomeniškumą.

Jų vedami užsiėmimai skatino dalyvių vidinį tyrinėjimą, bendrystę bei naujų edukacinių formų paieškas.

Mitas – kultūrinis veidrodis ir ugdymo šerdis

Kaip teigia Jungas (1969), mitai atspindi universalius archetipus – žmogaus sąmonės kolektyvinį pagrindą. Tuo tarpu Campbellas (2004) „herojaus kelionės“ modelį traktuoja kaip asmeninės brandos procesą, kuris aktualus kiekvienam besimokančiajam. Mitas tampa ne tik pasakojimu apie praeitį, bet ir dabarties ugdymo priemone, padedančia:

- formuoti tapatybę;
- perduoti vertybes;
- skatinti kūrybiškumą;
- ugdyti tarpkultūrinį suvokimą (Egan, 2004).

Tai ypač svarbu globaliame kontekste, kuriame kultūrinis išskirtinumas dažnai nyksta. Mokymų metu dalyviai ne tik analizavo mitus, bet ir kūrė naujus – apie tai, kokių pasakojimų reikia šiuolaikinei visuomenei.

Fenomenologinė praktika: mitas kaip patirtis

Mokymuose taikyta fenomenologinė metodika – t. y. ne tik kalbėjimas apie mitą, bet ir jo patyrimas per kūną, pojūčius ir emocijas – padėjo dalyviams giliau įsitraukti į ugdymo procesą. Ypač tai aktualu mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, kurie stipriau reaguoja į multisensorinį turinį (Nind & Vinha, 2014).

Fenomenologinis požiūris leidžia:

- įkūnyti mitą per judesį ir vaizduotę;
- aktyvinti pojūčius;
- lavinti empatiją ir bendradarbiavimo įgūdžius;
- sukurti asmeninį ryšį su ugdymo turiniu.

Remiantis lietuviška pavyzdžiui, pasaka „Eglė žalčių karalienė“ gali būti išgyvenama ne tik kaip žodinė istorija, bet ir per simbolių piešimą, muzikinius garsus ar kūrybinę improvizaciją. Taip mitas virsta visapusiška edukacine patirtimi.

Mitas kaip terapinė praktika

Fenomenologinė praktika taip pat turi terapinį poveikį. Įkūnyti archetipai – herojus – padeda atpažinti vidinius išteklius bei iššūkius. Tokia praktika:

- stiprina savivertę,
- kuria saugumo jausmą,
- skatina kūrybišką problemų sprendimą,
- padeda patirti bendrumą grupėje (White & Epston, 1990; Malchiodi, 2005).

Refleksija į ateitį: kokių istorijų mums reikia?

Mokymų pabaigoje dalyviai buvo kviečiami parodyti savo herojus, mitus. Ši veikla nebuvo vien simbolinė. Ji atspindėjo švietimo kaip socialinės inovacijos idėją: mokymasis gali ir turi kurti prasmingus pokyčius bendruomenėse.

Mokymai *Ancient Future* parodė, kad tikras ugdymas vyksta tada, kai jungiasi bendruomeniškumas, kūrybiškumas, refleksija ir rūpestis. Tokie susitikimai ne tik įgalina keisti ugdymo praktiką, bet ir atveria duris į naują pedagoginį humanizmą – grįstą istorijomis, sąmoningumu ir tikru ryšiu su savimi, kitu ir pasauliu. Kaip pažymi Bryk, Gomez, Grunow ir LeMahieu (2015), nuolatinio tobulinimo kultūra švietime leidžia kurti tvarius, kontekstinius ir prasmingus ugdymo sprendimus, paremtus refleksija ir bendruomeniniu veikimu.

Mokymai pabrėžė, kad ugdymas yra ne tik žinių perdavimas, bet ir gilaus žmogiško ryšio bei prasmingos patirties kūrimas. Įvairūs metodai – nuo sąmoningo judesio iki mitų įkūnijimo – skatino rūpintis savimi ir kitais, būti kūrybiškiems, empatiškiems ir atsakingiems už savo poveikį aplinkai bei bendruomenei. Holistinė, patirtimi grįsta mokymosi erdvė suteikė dalyviams naujų galimybių augti tiek kaip asmenybėms, tiek kaip bendruomenės nariams.

Šarūnas Gerulaitis

Vilniaus Verkių mokyklos-daugiafunkcio centro direktorius

Mykolo Romerio universiteto doktorantas

Stories that Transform: Learning about Myths, Creativity, and Community in the Spanish Pyrenees

Sanillés, September 11–20, 2025

In September 2025, the village of Sanillés in the Catalan Pyrenees (Spain) hosted a nine-day international training course, *Ancient Future*. The event brought together youth workers, teachers, and educators from nine European countries: Italy, Spain, Greece, Slovenia, Croatia, the Czech Republic, Hungary, Romania, Bulgaria, and Lithuania. The program focused on non-formal education, creative practices, and a reflective approach to human and community development through the exploration of stories, myths, and embodied practices. Organized by *Proyecto Naqual* (Spain) in cooperation with partner organizations, the course invited participants to explore, create, and reflect – not only as educators, but also as individuals with personal stories and shared community experiences.

The training was grounded in the principles of experiential learning, defined by Kolb’s (1984) model: knowledge is acquired through a continuous cycle of experience, reflection, conceptualization, and experimentation. Participants engaged in creative writing workshops, conscious movement practices, dance therapy, meditation, ritual nature practices, and myth analysis. Experiential education becomes especially effective when paired with artistic expression, which strengthens the emotional connection to learning – a crucial factor when working with socially vulnerable or less motivated learners (Malchiodi, 2005; Barrett, 2011).

The course was facilitated by a professional team of lecturers:

- Raúl R. Sola – PhD in sociology, specialist in creative therapy, integrating pedagogy with psychotherapy.
- Myrto Zarokosta – dance movement therapist, working with somatics, community dance, and ritual practices.
- Carles Perelló – cultural manager, focusing on sustainable creative activity and community building.

Their workshops fostered inner exploration, togetherness, and the search for new educational forms.

Myth – a cultural mirror and the core of education

As Jung (1969) notes, myths reflect universal archetypes – the collective foundation of the human unconscious. Campbell (2004) interprets the “hero’s journey” as a process of personal growth relevant to every learner. Myth, therefore, is not only a narrative about the past but also a contemporary educational tool that helps to:

- shape identity;
- transmit values;
- foster creativity;
- develop intercultural understanding (Egan, 2004).

This is particularly important in today’s global context, where cultural distinctiveness is often at risk of fading. During the training, participants not only analyzed myths but also created new ones – exploring what kinds of stories are needed in contemporary society.

Phenomenological practice: experiencing myth

A phenomenological methodology was applied – not just discussing myths, but experiencing them through the body, senses, and emotions. This approach enabled participants to engage more deeply in the learning process and proved especially relevant for learners with special educational needs, who often respond more strongly to multisensory content (Nind & Vinha, 2014).

A phenomenological approach allows participants to:

- embody myth through movement and imagination;
- activate the senses;
- cultivate empathy and collaboration skills;
- build a personal connection to the learning content.

For example, the Lithuanian folktale *Eglė the Queen of Serpents* can be experienced not only as a spoken story but also through drawing its symbols, using musical sounds, or engaging in creative improvisation. In this way, myth becomes a multidimensional educational experience.

Myth as a therapeutic practice

Phenomenological practice also carries therapeutic potential. Embodying archetypes – such as the hero – helps individuals recognize both their inner resources and their challenges. Such practices:

- strengthen self-esteem;
- foster a sense of safety;
- encourage creative problem-solving;
- support a sense of belonging within the group (White & Epston, 1990; Malchiodi, 2005).

Reflection for the future: what stories do we need?

At the end of the training, participants were invited to present their heroes and myths. This activity was not merely symbolic – it embodied the idea of education as social innovation: learning can and should generate meaningful change within communities.

The *Ancient Future* training course demonstrated that true education emerges when community, creativity, reflection, and care come together. Such encounters not only transform educational practice but also open the door to a new pedagogical humanism – one rooted in stories, awareness, and genuine connection with oneself, others, and the world. As Bryk, Gomez, Grunow, and LeMahieu (2015) note, a culture of continuous improvement in education enables the development of sustainable, contextual, and meaningful solutions through reflection and collective action.

The training emphasized that education is not only the transmission of knowledge but also the creation of deep human connection and meaningful experience. Diverse methods – from conscious movement to the embodiment of myths – encouraged participants to care for themselves and others, and to be creative, empathetic, and responsible for their impact on both the environment and the community.

A holistic, experience-based learning environment provided participants with new opportunities to grow – both as individuals and as members of a community.

Šarūnas Gerulaitis

Director, Vilnius Verkiai School-Multifunctional Center

PhD Student, Mykolas Romeris University